

Taas avatakse mälestussammam Viru-Nigulas

Avalikustamine

Ka Viru-Nigula saab tagasi oma Vabadussõja monumendi — vandetõotust andva Eesti sõduri. Mälestussamba ajalugu on traagiline. Püstitati see 1936. a. kirikuesisele platsile. Kõik sambaga seotud kulud kandis kohaliku kihelkonna rahvas, toetasid seltsid ja üksikisikud. Skulptuuri autor oli August Vomm. Avas 12. juulil 1936 tollcaegne kaitseminister kindralmajor Paul Lill, jutluse pidas õp. Aleksander Alver. Sellest tseremooniast on säilinud fotosid, ühel näha kohalikke kaitseliitlasi, naiskodukaitsjaid.

1940. a. oktoobris sammas lõhuti, kuid skulptuur suudeti päästa. 1942. a. 9. augustil avati mälestussammam taas. Nagu näha selleaegse ajalche fotol, istuvad esireas Mahu vallavanem J. Kuuler, Eesti Omavalitsuse juht H. Mäe ja Viru maavanem K. Erenurm.

Teistkordne samba lõhkumine leidis aset kohe pärast sõda, ja see töö oli juba nii põhjalik, et alles jäi vaid üks soklikivi, millel nüüd meie rahvaürituste puhul on süüdatud küünlaid ja kuhu on asetatud lilli.

Kuna kujust ei ole õnnestunud midagi leida (Rakvere raudteejaamas olevat seda vanametalli-

hunnikus nägi mid), otsustati see laasade endisei kujul säilitada kui meie ormane foto põhjal. Skulptuuri modelleeris sel kevadel. Vommi õpilane Matti Vaatik pronksi valati see "Ars!" töökrajas. Samba tukud on 1860. aastal Rakverel hõpe satumaste tükkojas. Kasala küla poolt dudc hallides graniitkividest.

Mälestus-sambaga seotud tööde ja kulude põhi-

raskust (*ca* 50 000 rbl.) on kandnud Viru-Nigula kolhoos Keskkuse rekonstrueerimisel on mängandi juhtkond (K. Laanemets, A. Vutt, T. Rannasta jt) ning haljastajad Ene Ehrenpreisi juhitmisel teinud suure töö.

Mälestussammam asetatakse taas pühapäeval, 22. juulil. Kell 11 algab kirikus jutlus, kell 12 on kiriku ees samba avamise tseremoonia. Kava põhiosa kannavad Viru-Nigula Rahvamaja taidlejad Viktoria Tammoja juhitmisel, kõnelevad: Viru maavanem Lembit Kaljuvee, sõja-ajatoone Hannes Walter ning kodumängandi juht Kalev Laanemets. Külasteks on kutsutud meeskoor Rakverest ja puuhkpilliorkester Tudulinnast. Samba õnnistavad õpetajad Üllar Nölv ja Jaan Jaani.

Mälestame oma kihelkonna 60 sangarit, kes Vabadussõjas langenud, haavadesse surmud teadmata kadunud või hukatud. Meenutame ka meie Vabadusristi kavalere, keilest palume meile teatada aadressit 202113, Lääne-Virumaa, Viru-Nigula MKS või tel. 93-516.

HELmut ELSTROK
Viru-Nigula MKS-i esimees